

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2015
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.04.2019
Avaldamismärge:	RT I, 12.07.2014, 94

Majandusvööndi seadus

Vastu võetud 28.01.1993

[RT 1993, 7, 105](#)

jõustumine 19.02.1993

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011, jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
23.02.2011	RT I, 21.03.2011, 4	01.06.2011
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015

I. peatükk Üldsätted

§ 1. Majandusvööndi mõiste

Majandusvöönd on väljaspool territoriaalmerd asuv ja viimasega külgnev mereala, kus riik teostab oma suveräänseid õigusi ja jurisdiktsiooni vastavuses rahvusvahelise mereõiguse üldtunnustatud normidega, Eesti Vabariigi poolt sõlmitud riikidevaheliste lepingutega ning käesoleva seadusega.

§ 2. Riigi suveräänsed õigused ja jurisdiktsioon majandusvööndis

(1) Riigi suveräänseteks õigusteks majandusvööndis on merepõhja katvas vees, merepõhjas ja selle all maapõues asuvate elus ja eluta loodusvarade uurimine, hõlvamine, säilitamine ja haldamine ning muu tegevus majandusvööndi uurimisel ja kasutamisel.

(2) Eesti Vabariigi jurisdiktsioonile majandusvööndis on allutatud:

- 1) teaduslikud mereuuringud;
- 2) merekeskkonna kaitse;
- 3) tehissaarte rajamine ja seadmestiku paigaldamine;
- 4) muu majandustegevus.

(3) Merepõhja ja selle all oleva maapõue loodusvarade kasutamist ja kaitset reguleerib mandrilava seadus.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 3. Majandusvööndi välispiir

Majandusvööndi välispiir määratakse kindlaks Eesti ranniku vastas asuvate või sellega külnevate riikide ja Eesti Vabariigi vahel sõlmitud lepingutega, mis kuuluvad ratifitseerimisele Riigikogus.

§ 4. Vabadused ja piirangud

(1) Majandusvööndis on igal riigil laeva- ja lennuliikluse, veealuste kaablite ja torujuhtmete paigaldamise ning mere muu kasutamise vabadus tingimusel, et peetakse kinni käesoleva seaduse ja muu Eesti seadustiku sätetest ning rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud normidest.

(2) Majandusvööndis kala ja teisi elusloodusvarasid püüda, sellega seotud uurimistöid teha ja muud tegevust arendada võivad välisriikide juriidilised ja füüsilised isikud ainult Eesti Vabariigiga sõlmitud lepingute alusel.

(3) Looduskeskkonna või loodusvarade kaitse vajadusel võidakse majandusvööndi üksikutel aladel Vabariigi Valitsuse otsusega kehtestada meresõidu ja majandustegevuse piiranguid. Nende alade piirid, tähistus ja piirangu loetelu avaldatakse väljaandes «Teadaanded meremeestele».

II. peatükk Elusloodusvarade kaitse ja kasutamine

§ 5. Elusloodusvarade uurimine, kasutamine ja kaitse

Majandusvööndi kalavarude ja muude elusloodusvarade uurimist, kasutamist ja kaitset korraldab Eesti Vabariik ainuõiguslikult ja kooskõlas rahvusvaheliste lepingutega.

§ 6. Kalapüügi korraldamine

(1) Kalavarude otstarbekaks kasutamiseks ja kaitseks Eesti Vabariigi Valitsus:

- 1) kehtestab kalavarude kasutamise ja kaitse korra ning tingimused;
- 2) määrab kalaliikide iga-aastase lubatava väljapüügi mahu;
- 3) rakendab otstarbekalt kalapüügi ja kalavarude kaitse tagamise abinõud, sealhulgas kalapüügilaevade ülevaatuse, kinnipidamise ja arestimise korra;
- 4) lubab välisriikide füüsilistel ja juriidilistel isikutel majandusvööndis kala püüda nende riikidega sõlmitud kokkulepetes määratud mahu.

(2) Välisriikide juriidilised ja füüsilised isikud peavad majandusvööndis järgima käesoleva ja teiste Eesti seadustega ning Vabariigi Valitsuse otsustega määratud elusloodusvarade kaitse nõudeid ja tingimusi.

III. peatükk Teaduslikud mereuuringud

§ 7. Uuringute eeltingimused

(1) Teaduslikke mereuuringuid tehakse majandusvööndis ainult Vabariigi Valitsuse poolt pädevaks tunnistatud riigiasutuste nõusolekul.

(2) Teaduslikke mereuuringuid tehakse eranditult rahumeelsetel eesmärkidel.

(3) Teaduslike mereuuringutega ei tohi tekitada õigustamata takistusi riigile tema suveräänsete õiguste ning jurisdiktsiooni teostamiseks majandusvööndis.

§ 8. Uurimisloa taotlemine välisorganisatsiooni poolt

(1) Välisorganisatsioonid, kes soovivad majandusvööndis uuringuid teha, esitavad Välisministeeriumile diplomaatiliste kanalite kaudu taotluse ühes teabega uuringute kohta vähemalt kuus kuud enne kavandatava uuringu algust.

(2) Uuringuks nõusoleku andmisest võidakse keelduda kui:

- 1) uuring annab informatsiooni Eesti loodusvarade mahu ja nende kasutamise võimaluste kohta;
- 2) uurimisplaan näeb ette puurimist mandrilaval, lõhkeainete kasutamist, kahjulike ainete merre heitmist või ohustab eluta või elusloodusvarade säilitamist muul viisil;
- 3) uuring eeldab tehisaarte ja muude ehitiste rajamist ning seadmestiku paigaldamist merre;
- 4) taotluses ei ole küllaldasel määral andmeid projekti olemuse ja eesmärkide kohta;
- 5) uurimisloa taotleja on jätnud täitmata oma varajasemast tegevusest tulenevad kohustused riigi ees.

(3) Kui Välisministeerium ei ole taotluse saamisest möödunud nelja kuu jooksul andnud taotlejale eitavat vastust, võib viimane eeldada Eesti vaikivat nõusolekut ja uurimistöödega algust teha.

(4) Samasugust vaikivat nõusolekut eeldatakse ka siis, kui Eesti volitatud esindaja rahvusvahelises organisatsioonis on heaks kiitnud selle organisatsiooni otsuse majandusvööndis uuringute korraldamise kohta ning Välisministeerium ei ole nelja kuu jooksul teatanud selle nõusoleku muutmisest.

§ 9. Kohustused uuringute tegemisel

Majandusvööndis on mereuuringu tegija kohustatud:

- 1) võimaldama Eesti esindajatel viibida uurimislaevadel ja tehiserajatiste pardal ning soovi korral uurimistöödest osa võtta;
- 2) esitama pädevate riigiasutuste taotlusel nende esindajatele uuringutega saadud andmed, näidised, tulemused ja hinnangud ning võimaldama neile soovi korral vaba ligipääsu kõikidele uurimismaterjalidele ning seadmetele;
- 3) informeerima pädevaid riigiasutusi viivitamatult igast olulisest muudatusest uurimisprogrammis;
- 4) eemaldama pärast uurimistööde lõpetamist pädeva riigiasutuse poolt antud tähtaja jooksul merest kõik oma rajatised ja seadmed, kui ei lepita kokku teisiti.

§ 10. Uuringute peatamine ja keelamine

(1) Kui majandusvööndis tehtav uuring satub vastuollu käesoleva seadusega või Eesti Vabariigi poolt sõlmitud ratifitseeritud lepinguga, võidakse uuring pädeva riigiasutuse poolt peatada. Seda lubatakse jätkata alles pärast vastuolu kõrvaldamist.

(2) Kui mereuuringud tehakse majandusvööndis ilma pädeva riigiasutuse nõusolekuta või erinevalt käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 1 käsitletud küsimuste kohta antud teabest või uuringute avaldatud kavast oluliselt kõrvale kaldudes, peab uurimisloa viivitamatult kehtetuks tunnistama.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

IV. peatükk

Tehissaared, rajatised ja seadmestik

§ 11. Tehissaarte, rajatiste ja seadmestiku paigaldamine, kasutamine ja eemaldamine

(1) Eestil on oma majandusvööndis ainuõigus ehitada tehissaari, püstitada rajatisi ning paigaldada seadmestikku loodusvarade uurimise ja kasutamise või muul majanduslikul eesmärgil.

(2) Kõik majandusvööndis asuvad tehissaared, rajatised ja seadmed kuuluvad Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni alla.

(3) Pädevad riigiasutused võivad ohutu meresõidu tagamiseks kehtestada tehissaarte, rajatiste ja seadmestiku ümber kuni 500 m ulatusega ohutusvööndeid.

(4) Majandusvööndis tehissaarte rajamise, rajatiste ja seadmestiku paigaldamise, korrashoiu ja kasutamise, ohutusvööndite märgistamise ning eelkäsitluga seotud tööde tingimused ja vastavate lubade väljaandmise korra määrab Vabariigi Valitsus.

(5) Kõigi tehissaarte, rajatiste ja seadmestiku paigaldamisest ning eemaldamisest majandusvööndis informeeritakse meresõitjaid väljaandes «Teadaanded Meremeestele».

(6) Kõik juriidilised ja füüsilised isikud on kohustatud hoidma nende omanduses, valduses või kasutuses olevate tehissaarte, rajatiste ja seadmestiku ohutust tagavad seadmed ja signalisatsiooni töökorras.

(7) Merekeskkonna reostamine üle lubatud määra tehissaartelt, rajatistelt ja seadmestikult on keelatud. Tehissaared, rajatised ja seadmestik tuleb pärast kasutamise lõpetamist merest eemaldada.

V. peatükk

Merekeskkonna kaitse

§ 12. Õiguslikud alused

Merekeskkonna reostuse vältimist, saastekoormuse vähendamist ja kontrolli majandusvööndis teostatakse vastavuses rahvusvaheliste konventsioonidega, millega Eesti on ühinenud, Eesti Vabariigi ja teiste riikide vaheliste lepingutega ja Eesti seadustikuga.

§ 13. Juriidiliste ja füüsiliste isikute kohustused

Kõik majandusvööndis tegutsevad juriidilised ja füüsilised isikud peavad merekeskkonna reostamist vältima. Saasteilmingutest ja õnnetustest tuleb kohe teatada pädevale riigiasutusele ja lähimasse Eesti sadamasse.

V¹. peatükk KULTUURIMÄLESTISTE KAITSE

[RT I, 21.03.2011, 4- jõust. 01.06.2011]

§ 13¹. Õiguslikud alused

Veealuste kultuurimälestiste kaitset teostatakse vastavuses Eesti Vabariigi välislepingutega, muinsuskaitseadusega ja teiste Eesti õigusaktidega.

[RT I, 21.03.2011, 4- jõust. 01.06.2011]

§ 13². Isikute kohustused

Kõik majandusvööndis tegutsevad juriidilised ja füüsilised isikud peavad hoiduma tegevustest, mis võivad kahjustada veealuseid kultuurimälestisi või nende kaitsevööndeid ning sellise tegevuse ilmnemisel teatama kohe pädevale riigiasutusele.

[RT I, 21.03.2011, 4- jõust. 01.06.2011]

VI. peatükk Õigusrežiimi tagamine

§ 14. Ujuvvahendite kinnipidamine ja arestimine

(1) Pädevatel riigiasutustel on majandusvööndis kooskõlas rahvusvahelise mereõiguse normidega õigus kontrollimise eesmärgil saada ujuvvahenditelt taavet ja vajaduse korral neid kinni pidada.

(2) Ujuvvahendi mitteallumisel Eesti ametliku esindaja seaduslikule nõudmisele on viimasel õigus ujuvvahendit jälitada, peatada ja arestida, kui on küllaldaselt tõendeid, et:

- 1) ujuvvahend on toime pannud lubatust suurema reostuse;
- 2) on toimunud ebaseaduslik kalapüük või muu loodusvara kogumine;
- 3) on tehtud ebaseaduslikke uuringuid.

(3) Ujuvvahendi arestimisest, kohtuasja algatamisest ja eeldatavate süüdlaste vastutuse määrast teatatakse viivitamatult ujuvvahendi lipuriigile.

(4) Ujuvvahend ja laevapere vabastatakse küllaldase kautsjoni või muu tagatise saamise korral. See ei välista süüdlaste haldus- või kriminaalvastutust määral, mis on Eesti seadustega ette nähtud selletaoliste õiguserikkumiste eest.

§ 15. –§ 16. [Kehtetud -RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

VI¹. peatükk VASTUTUS

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 16¹. Majandusvööndi kaitse nõuete rikkumine

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 16². Menetlus

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

VII. peatükk Lõppsätted

§ 17. Majandusvööndi kaitsmise korra kehtestamine

Käesoleva seaduse sätetes nimetatud pädevad riigiasutused ja majandusvööndi kaitsmise korra määrab Vabariigi Valitsus.

§ 18. Majandusvööndi sisepiir

Majandusvööndi sisepiiri arvestamise aluse, territoriaalmere lähtejoone koordinaadid, kehtestab Vabariigi Valitsuse ettepanekul Riigikogu.